

det ikke er nogen heldig Bestemmelse. Jeg har derfor her foreslaaet at give Valgmenighederne Adgang til at bruge Sognekirkerne. Naar Betingelserne ere til Stede for Oprettelse af en Valgmenighed, skal Valgmenigheden have Adgang til at bruge Kirken paa Stedet, hvor der er 10 Valgmenighedsmedlemmer bosiddende. Naar Valgmenigheden er dannet, kan Præsten faa Lov til at tale i de Kirker, som Valgmenighedsmedlemmer maa bruge ifølge Loven om Brug af Kirker. Man kan indvende, at naar en Sognekirke skal bruges af forskellige Menigheder, komme de sandsynligvis op at trættes om, hvorledes de da skulle bruge den. Det kan ligge meget nært at spørge, hvorledes de saa skulde bære sig ad, men det maa selvfølgelig ordnes ved et Regulativ gennem den gejstlige Øvrighed, gennem Biskoppen. Det er jo heller ikke ved enhver Sognekirke, det ret vel kan lade sig gøre at have flere Menigheder, men de allerfleste Steder lader det sig gøre, dog kan der jo være enkelte Sognekirker, der ere i den Grad optagne af kirkelige Forretninger hele Søndagen igennem, at der kun vanskelig kan blive Plads for en anden Menighed. Dog tror jeg, at det i saa godt som alle Tilfælde vil kunne lade sig gøre, naar man bruger Dagen vel; man kan staa op om Morgenens og benytte Dagen. Men lad os nu lade det praktiske Liv afgøre den Slags praktiske Spørgsmaal. Det, det gælder om, er at indrette Lovgivningen saaledes, at det praktiske Liv kan faa Lov til at røre sig ogsaa i Kirken. Det er, som sagt, Hovedforandringen i Loven om Valgmenigheder; de andre Forandringer, der ere, skal jeg ikke i Dag komme ind paa at tale om.

Nu kommer jeg til at omtale det sidste af disse 4 Forslag. Det er et Lovforslag, der handler om Bestyrelsen m. m. af Kirker, der eje sig selv. Det er ikke overordentlig mange af den Slags Kirker, vi have her i Landet, men nogle have vi, og vi faa efterhaanden flere. De fleste Kirker bestyres nu af den, der ejer Tienden, selvfølgelig under Tilsyn fra det offentlige; og her i Landet have vi jo tillad, hvad man ikke kender f. Eks. i vort Naboland Sverige, at Tiendejeren faar Tiendens Overskud. Det skal jeg nu ikke komme ind paa. Men vi have en hel Del Kirker, hvor Tienden enten ejes af Kirken selv eller, hvor der ikke er henlagt Tiende til Kirken, og det er netop de saakaldte selvejende Kirker, som vi kalde dem her, jeg ved ikke, om man har det Navn andre Steder. Dernæst have vi Sognekirker, hvor Tienden

er afløst ifølge Loven af 1894; det er endnu ikke ret mange, men vi kunne maaske faa en Tiendeafløsningslov, hvorved det bliver Tilfældet ved flere Kirker, og maaske man da vil give Lov til at ordne det paa den Maade, at disse Kirker kunne eje sig selv. Det maa vi lade Lovgivningsmagten om. Men saa have vi endelig disse Kirker, som ere opførte i de senere Aar som Distriktskirker eller Filialkirker, hvoraf vi have haft adskillige paa Finansloven, men der er ogsaa opført andre af den Slags Kirker uden noget Bidrag fra Finansloven. Samtlige disse Kirker er det, Lovforslaget omhandler. Naar man gaar til Menighedens Selvstyre, maa man ogsaa lade Menigheden styre de Ting, og det sker da ved, at Menighedsraadet udnævner et Tilsyn med disse Kirker. Hver Kirke og hvert Menighedsraad ved Kirken udnævner et Tilsyn: Præsten og 2 af Menighedsraadets Medlemmer, og de kunne inden eller uden for deres egen Midte vælge en Kirkeværge, som bestyrer Kirkens Sager efter de her nævnte Regler. Overtilsynet bliver Stiftsøvrigheden ligesom hidtil, nemlig Biskoppen i Forbindelse med Stiftamtmanden og her i Kjøbenhavn Orerpræsidenten og Biskoppen. Jeg skal straks nævne, at her i Kjøbenhavn er der mange særlige Forhold, og det er ikke Meningen at forandre Patronatsforholdene, Overtilsynet for de Kirker, der have særlig Patronat, nemlig bl. a. Frue Kirke, Citadelskirken, Garnisonskirken, Holmens Kirke og flere. Det øverste Tilsyn bliver som hidtil Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Jeg skal ogsaa her kun nævne enkelte Ting af det, som foreslaas forandret i den nuværende Lovgivning. Jeg skal saaledes nævne, at Kirken bekoster Oplysning og Opvarmning og Udsmykning af Kirken for de kirkelige Handlinger, som foretages om Søndagen eller paa saadanne særlige Dage om Ugen, der ere henlagt til saadanne Handlinger, lad mig sige det rent ud, naar Fattigfolk skulle have kirkelige Handlinger; der maa da ikke kræves Betaling af dem, Udgiften maa Kirken selv afholde. Det foreslaas ogsaa, at de lukkede Stole skulle lukkes op. Der maa ikke kræves Betaling for Stolene i Kirkerne, uden for saa vidt nogen har en personlig Ret fra gammel Tid. Derimod kan det tillades Menighedsraadene at stille enkelte Kirkestole til Raadighed for fattige Krøblinge, fattige og gamle, som ikke kunne taale at staa; men saadanne Stole skulle ogsaa lukkes op, naar man kommer til Højmesse. Nu kan man sige, at det er let nok at forbyde Luk-